

Human Kinetics, 621 p.

22. Nimmo M. A. (2009) The female athletes / M. A. Nimmo // olympic text-book of science in sport / ed. by R. J. Maughan. – Blackwell Sci. Publ., 2009. – P. 382–400.

Дутчак М.В.,
д.фіз.вих. та спорту, професор,
перший проректор з науково-педагогічної діяльності
Національного університету фізичного виховання і спорту України,
Чеховська Л.Я.,
к.фіз.вих. та спорту, доцент,
доцент кафедри фітнесу та рекреації Львівського державного університету фізичної культури

КАДРОВІ ПОТРЕБИ СФЕРИ ОЗДОРОВЧОГО ФІТНЕСУ В УКРАЇНІ

У статті актуалізується проблема кадрової потреби сфери оздоровчого фітнесу на ринку праці України. Вивчалася інформація Державної служби статистики за двома видами економічної діяльності: Секція R «Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок» та Секція P «Освіта». Потреба роботодавців у працівниках з 2016 по 2018 роки зростає. Встановлено позитивну тенденцію відсоткового зростання середньомісячної номінальної заробітної плати відповідних фахівців по відношенню до середнього рівня такого ж показника в економіці.

Аналіз інтернет сайту кадрового порталу HeadHunter також підтверджує наявну потребу у фітнес-персоналі. Авторами узагальнено вимоги роботодавців, керівників найбільш популярних мереж фітнес-клубів до претендентів на вакансії фітнес-персоналу (відповідальність, пунктуальність, працездатність, комунікабельність, наявність особистих досягнень, порядність, досвід, готовність до навчання, презентабельний зовнішній вигляд). Узагальнено також основні обов'язки: проведення персональних і групових тренувань, діагностики; складання програм індивідуальних занять, консультування клієнтів з питань здорового способу життя.

Ключові слова: оздоровчий фітнес, кадрові потреби, ринок праці.

Дутчак М.В., Чеховская Л.Я. Кадровые потребности сферы оздоровительного фитнеса в Украине. В статье актуализируется проблема кадровой потребности сферы оздоровительного фитнеса на рынке труда Украины. Изучалась информация Государственной службы статистики по двум видам экономической деятельности: Секция R «Искусство, спорт, развлечения и отдых» и Секция P «Образование». Потребность работодателей в персонале с 2016 по 2018 годы возросла. Установлена положительная тенденция процентного увеличения среднемесячной номинальной заработной платы соответствующих специалистов по отношению к среднему уровню такого же показателя в экономике. Анализ интернет сайта кадрового портала HeadHunter также подтверждает имеющуюся потребность в фитнес-персонале. Авторами обобщены требования работодателей, руководителей наиболее популярных сетей фитнес-клубов к претендентам на вакансии фитнес-персонала (ответственность, пунктуальность, работоспособность, коммуникабельность, наличие личных достижений, порядочность, опыт, готовность к обучению, презентабельный внешний вид). Обобщены также основные обязанности: проведение персональных и групповых тренировок, диагностики; составление программ индивидуальных занятий, консультирование клиентов по вопросам здорового образа жизни.

Ключевые слова: оздоровительный фитнес, кадровые потребности, рынок труда.

Dutchak M., Chekhovska L. Staffing needs of health fitness field in Ukraine. The fitness industry is currently one of the most promising areas in the service sector. The article actualizes the problem of staffing needs of the health fitness field on the Ukrainian labor market. The qualified staff is an important part of success of the fitness center. The information of two types of economic activity of the State Statistics Service was studied: Section R «Arts, Sport, Entertainment and Recreation» and Section P «Education». The need of employers in workers from 2016 to 2018 has increased. That means the professions that are included in these types of economic activity have been still popular. We think that this trend will continue in the near future, and the profession of fitness trainer will become one of the most sought. A positive trend was observed in the percentage growth of the average nominal salary of the relevant specialists in relation to the average level of the same indicator in the economy. The content analysis of one of the popular Internet sites of the staffing portal HeadHunter also confirms the need of fitness staff. The greatest need of employers is in the fitness trainers of group programs, in personal fitness coaches, whose duties, if necessary, can be performed by instructors of gyms or by physical rehabilitation. In the third place there is a need for aqua training coaches. The authors have generalized the requirements of employers, managers of the most popular networks of fitness clubs to applicants for vacancies of fitness staff (responsibility, punctuality, performance, sociability, the presence of personal achievements, decency, experience, readiness for learning, presentable appearance). The main duties have been also generalized: personal and group training, diagnostics; preparation of individual training programs, counseling clients on healthy lifestyle issues. Quite often, employers have sought to combine professions (fitness trainer / administrator; personal trainer but able to conduct group activities, etc.). Fitness clubs require highly skilled professionals who meet international standards. Prospects for further research are in developing a professional standard project for fitness staff.

Key words: health fitness, personnel needs, labor market.

Постановки проблеми. Однією з найперспективніших галузей у сфері послуг наразі можна вважати фітнес-індустрію. Її розвиток стає частиною формування культури здорового способу життя в Україні. Саме тому важливим є її кадрове забезпечення. Важлива складова успіху *фітнес-центру* – кваліфікований *персонал*. Проблеми удосконалення управління сферою фізичної культури і спорту щодо визначення кадрових потреб, підготовки та підвищення кваліфікації кадрів розглядаються у працях М.М Баки, М.В. Дутчака, М.М.Василенко, О.М Жданової, Т.Ю Круцевич, Т. М. Курчаби, Ю.П. Мічуди, В.І. Мудрика, МО Олійника, І. І Приходька, О.В.Горбенка та інших [1,8,11]. Однак, кадрові потреби сучасної сфери оздоровчого фітнесу на ринку праці України є вивченими не достатньо.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота виконується відповідно до плану наукової роботи НУФВСУ на 2016–2020 рр. за темою 3.15 «Теоретико-методологічні засади оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення» (№ державної реєстрації 0111U001630) та наукової теми кафедри фітнесу та рекреації ЛДУФК на 2016–2020рр. «Технологія залучення населення до оздоровчої рухової активності» (№ державної реєстрації 0117U 003040).

Мета дослідження – встановити (визначити) кадрові потреби персоналу в сфері оздоровчого фітнесу.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення наукової літератури, джерел світової мережі Інтернет; контент-аналіз; метод порівняння та зіставлення.

Результати дослідження та їх обговорення. В Україні все більше зростає потреба у кваліфікованому фітнес-персоналі. Названа потреба вивчалася через аналіз інформації Державної служби статистики щодо «Діяльності підприємств сфери послуг» (доступна для аналізу за період 2017р.- червень 2018р.) [2,3,4].

Власне нами аналізувалися дані за двома видами економічної діяльності (КВЕД ДК 009:2010): Секція R «Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок» та Секція Р «Освіта» [3, 16], до яких відносимо фітнес-персонал. Незважаючи на те, що у Секції R зайнято 199, 8 тис. осіб, а в Секції Р 1423, 4 тис. осіб [14], потреба роботодавців у працівниках за відповідними видами економічної діяльності у 2016 році становила 32 особи та 157 осіб; у 2017 році – 32 та 204 особи [3,4]. Розглянемо наявні вакансії у досліджуваних видах економічної діяльності (табл.1).

Таблиця 1

Кількість зареєстрованих безробітних та кількість вакансій за видами економічної діяльності [3]

Вид економічної діяльності	Кількість зареєстрованих безробітних, тис.		Кількість вакансій, тис.		Навантаження на одну вакансію, осіб	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Освіта	7,2	7,2	2,0	2,7	4	3
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	1,6	1,6	0,4	0,5	4	3

Як свідчить інформація з таблиці професії, які входять до зазначених видів економічної діяльності і надалі користуються популярністю. Вбачаємо, що найближчим часом ця тенденція тільки продовжиться, а професія фітнес-тренера стане однією з найбільш затребуваних.

Окрім вище описаного, для подальшого вивчення кадрових потреб у фітнес персоналі нами було проведено контент-аналіз одного із популярних в українському сегменті Інтернет сайтів кадрового порталу HeadHunter (*hh.ua*) [20]. Група компаній HeadHunter (*hh.ua*) працює на ринку інтернет-рекрутменту з 2000 року. На даний момент сайт *hh.ua* визнано одним із кращих, оскільки він має якісну базу резюме потенційних працівників і вакансій роботи. Його послугами користуються більше 60 тисяч українських і міжнародних компаній, є більше 1,6 млн. відвідувачів цього сайту [20]. Нами проаналізовано запити роботодавців на фітнес-персонал (з серпня 2015 року по 20 листопада 2018 року), який було класифіковано за окремими професіями. Так, у 2015 році надійшло 230 запитів, у 2016 році – 494 запити, у 2017 році – 502 запити та у 2018 році – 509. Опрацьовані були лише придатні запити, у яких пропонувалися вакансії фітнес-персоналу у різних містах України (табл. 2).

Таблиця 2

Вакансії фітнес-персоналу (у %)

Професія (посада)	08. 2015	2016	2017	20.11.2018
Персональний фітнес-тренер	15,9	21,2	30,7	16,7
Інструктор тренажерного залу	5,9	8,2	13,7	12,5
Фітнес-тренер (інструктор) групових програм	36	43,2	42,6	42,5
Тренер аквафітнесу	3,7	5,8	4,2	11,1
Тренер дитячого фітнесу	1,6	3,5	1,3	2,4
Фітнес консультант	0,5	0,2	-	-
Менеджер (адміністратор) фітнес-сервісу	11,1	3,9	4,4	3,8
Фізичний реабілітолог	4,2	2,7	0,2	0,3
Інший фітнес-персонал	21,1	11,3	2,9	10,7
Всього/придатні	230/189	494/453	502/465	509/368

Отже, за останні роки найбільша потреба роботодавців є у фітнес-тренерах групових програм. Серед них зазначають тих, хто проводить заняття з пілатесу, йоги (*fly йоги*), танцювальних напрямів (*Zumba, Twerk, strip dance*), *Ski-jumping* тощо. На нашу думку, ця потреба зумовлена появою все нових видів (напрямів) фітнес-програм, які здатні сприяти

залученню нових споживачів/клієнтів до фітнес-клубів. Також є потреба у персональних фітнес-тренерах, обов'язки яких, за необхідності, можуть виконувати інструктори тренажерних залів або фізичні реабілітологи. На третьому місці є потреба у тренерах аквазони. Адже невід'ємною частиною фітнес-клубу має бути басейн і саме заради нього значна кількість українців купують абонементи у фітнес-клуби [6]. Вбачаємо, що у майбутньому ця тенденція збережеться і посилиться.

Роботодавці також у своїх запитах зазначали вимоги до кожної вакансії. Слід вказати, що досить часто вони прагнули до поєднання професій (фітнес-тренер/адміністратор; персональний тренер, але здатний проводити і групові заняття тощо). На нашу думку, це через те, що у Класифікаторі професій [9] зазначено лише три посади фітнес-персоналу (фітнес-тренер, інструктор з аеробіки та інструктор-методист тренажерного комплексу) і лише до останньої із названих професій у «Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників» [5] подано кваліфікаційну характеристику (вимоги до змісту професійної діяльності: «завдання та обов'язки», «повинен знати», «кваліфікаційні вимоги»). Слід відзначити, що для посади «фітнес-тренера» науковцями також розроблені відповідні вимоги [7], які необхідно впровадити.

Половина роботодавців вимагають наявності у претендентів досвіду роботи (від 1 року до 3 років, залежно від посади) та спеціальної (фізкультурної) освіти тощо. Нами узагальнено вимоги до претендентів і представлено у таблиці 3.

Таблиця 3

Вимоги роботодавців до претендентів на вакансії фітнес-персоналу

Професія (посада)	Вимоги	Обов'язки
Фітнес-тренер	комунікативність, відповідальність, пунктуальність, працездатність, комунікабельність, наявність особистих досягнень, відкритість, порядність	проводити діагностику, складати програми індивідуальних занять, консультувати з питань здорового способу життя
Інструктор тренажерного залу	комунікативність, відповідальність, пунктуальність	розробляти професійні, безпечні, ефективні програми для клієнтів клубу; проводити інструктаж клієнтів, проводити групові та персональні заняття; координувати та організовувати тренування для клієнтів
Фітнес-тренер групових програм	наявність особистих досягнень; комунікабельність, відповідальність, пунктуальність, працездатність, вміння працювати в команді, уникання конфліктності, ведення бази даних	проводити тренування, складати програми групових занять, мати хорошу фізичну підготовку консультувати з питань здорового способу життя; залучати нових клієнтів
Тренер аквафітнесу	наявність особистих досягнень, відповідальність, пунктуальність, працездатність, комунікабельність, вміння уникати конфліктності	мати навички надання першої медичної допомоги; проводити персональні й групові заняття у воді
Тренер дитячого фітнесу	вміння спілкуватися і працювати з дітьми; відповідальність, пунктуальність, працездатність, комунікабельність, толерантність, артистичність	проводити тренування; складати програми групових занять; мати хорошу фізичну підготовку
Фітнес консультант	відповідальність, пунктуальність, працездатність, комунікабельність	надавати консультації щодо харчування; проводити тренування
Менеджер (адміністратор) фітнес-сервісу	орієнтованість на результат, лідерство, впевненість у собі; структурність мислення; стресостійкість, рішучість, уміння переконувати, володіння комп'ютером, здатність до навчання	професійний досвід; вища освіта, обізнаність в економіці, менеджменті, управлінні персоналом, знання стандартів сервісу, реалізація абонементів
Фізичний реабілітолог	орієнтованість на результат, відповідальність, пунктуальність, працездатність, комунікабельність	проводити діагностику; складати персональну програму залежно від захворювання/діагнозу; проводити персональне тренування залежно від захворювання/діагнозу

Отже, для всіх професій вимоги, практично, співпадають, є лише розбіжності в обов'язках, окремі з яких є дискусійними. Однак, фітнес-клубам потрібні фахівці з високим рівнем кваліфікації, яка відповідає міжнародним стандартам. Як свідчить проведений аналіз, існує потреба у фахівцях, які постійно підвищують свою майстерність, мають знання з анатомії, розуміють фізіологічні процеси, вирізняються високим рівнем розвитку організаційних здібностей тощо. Це пояснюється тим, що рівень якості фітнес-послуг напряму залежить від кваліфікації фітнес-тренерів.

У подальшому для вивчення наявної потреби у фітнес-персоналі було проаналізовано також офіційні сайти ТОП-5 мереж фітнес-клубів України: «Fitcurves», «Sport Life», «Малібу», «АтлетіКо», «Сафарі» [6,10,12,13,18]. Так, зауважимо, що на сайті «Sport Life» [10] у розділі «Вакансії клубу» на постійній основі є потреба у фітнес-персоналі (табл. 4). Зазначено про наявність 300 вакансій у нових клубах і клубах, які відкриваються.

Таблиця 4

Вимоги до претендентів на вакантні посади фітнес-клубу

Посада	Вимоги	Обов'язки
інструктор групових програм	<ul style="list-style-type: none"> • досвід проведення групових занять з різних напрямків аеробіки • готовність до навчання • презентабельний зовнішній вигляд 	<ul style="list-style-type: none"> • проведення групових занять за розкладом • проведення персональних тренувань
інструктор танцювальних напрямків	<ul style="list-style-type: none"> • досвід проведення індивідуальних і групових занять з різних танцювальних напрямків • готовність до навчання • презентабельний зовнішній вигляд 	<ul style="list-style-type: none"> • проведення групових занять за розкладом • проведення персональних тренувань
інструктор з пілатесу	<ul style="list-style-type: none"> • досвід проведення індивідуальних і групових занять з різних напрямків системи Пілатес • готовність до навчання • презентабельний зовнішній вигляд 	<ul style="list-style-type: none"> • проведення групових занять за розкладом • проведення персональних тренувань
інструктор з йоги	<ul style="list-style-type: none"> • досвід проведення індивідуальних і групових занять із різних напрямків Йоги • готовність до навчання • презентабельний зовнішній вигляд 	<ul style="list-style-type: none"> • проведення групових занять за розкладом • проведення персональних тренувань
інструктор бойових програм	<ul style="list-style-type: none"> • досвід проведення індивідуальних і групових занять з різних напрямків бойових програм • готовність до навчання • презентабельний зовнішній вигляд 	<ul style="list-style-type: none"> • проведення групових занять за розкладом • проведення персональних тренувань
інструктор тренажерного залу	<ul style="list-style-type: none"> • досвід проведення персональних тренувань на силових тренажерах • високий рівень теоретичних і практичних знань у напрямку тренажерний зал • презентабельний зовнішній вигляд 	<ul style="list-style-type: none"> • проведення ознайомчого інструктажу • проведення персональних тренувань з клієнтами клубу; • чергування в тренажерному залі; • постійний розвиток і зростання
інструктор з плавання	<ul style="list-style-type: none"> • наявність спортивного розряду по одному з водних видів спорту • досвід навчання дорослих та дітей плаванню • готовність до навчання • презентабельний зовнішній вигляд 	<ul style="list-style-type: none"> • проведення персональних тренувань для дорослих і дітей • проведення групових занять • чергування в басейні
інструктор з плавання для немовлят	<ul style="list-style-type: none"> • досвід навчання грудних дітей (від 0 до 1.5 років) плавання • готовність до навчання • презентабельний зовнішній вигляд 	<ul style="list-style-type: none"> • проведення персональних тренувань • проведення групових тренувань • чергування в басейні
інструктор аквааеробіки	<ul style="list-style-type: none"> • досвід проведення групових занять з аквааеробіки • готовність до навчання • презентабельний зовнішній вигляд 	<ul style="list-style-type: none"> • проведення персональних тренувань для клієнтів клубу • проведення групових за-нять • чергування в басейні
інструктор дитячого фітнесу	<ul style="list-style-type: none"> • педагогічна або спортивна освіта • досвід роботи з дітьми щонайменше 1 рік, вітається тренерський досвід з дітьми від 3-х до 13 років • готовність до навчання 	<ul style="list-style-type: none"> • проведення персональних тренувань з дітьми • проведення групових за-нять з дітьми (3-13рр.) • чергування у дитячому клубі

Слід зазначити, що для більшості (перших 5) «обов'язки» та «вимоги» є однаковими і передбачають як проведення групових занять за розкладом, так і персональних тренувань. Дещо відмінним є «обов'язки» та «вимоги» для інструктора тренажерного залу та персоналу аквазони. Зауважимо, що також спостерігається поєднання обов'язків як персонального тренера, так і тренера групових занять [10].

Аналіз офіційного сайту мережі фітнес-клубів «АтлетіКо» [18] дозволив встановити наявність вакансій на посади:

- інструктора групових програм («обов'язки»: проведення групових занять за розкладом; залучення нових клієнтів; «вимоги»: профільна освіта; досвід привітність, бажання працювати);

- тренера-інструктора тренажерного залу («обов'язки»: проведення персональних тренувань; проведення ознайомчих інструктажів; чергування згідно з графіком; «вимоги»: хороша фізична форма; комунікабельність, вміння знаходити спільну мову з людьми; доброзичливість і лояльність; знання анатомії і фізіології; вміння складати тренувальні програми залежно від можливостей і бажання відвідувача) [13,18].

На офіційних сайтах інших фітнес-клубів інформація щодо вакансій є відсутня. Зауважимо, що мережі фітнес-клубів «Малібу» та «Сафарі» мають свої школи підготовки фітнес-персоналу, після завершення яких можливе працевлаштування

[13,19].

Доволі важливим показником «привабливості» роботи є оплата праці, інформація про яку згрупована і проаналізована за 2010-2018рр. (табл. 5).

Таблиця 5

Середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників за видами економічної діяльності (грн.) [15]

Вид економічної діяльності	2010	2014	2015	2016	2017		2018 січень - вересень	
					усього	відсотків до		
						середнього рівня по економіці		2016
Освіта	1905	2745	3132	3769	5857	82,5	155,4	6 899,38
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	1928	3626	4134	4844	6608	93,0	136,4	6 916,26

Отже, прослідковуємо досить позитивну тенденцію зростання і маємо високий відсоток середньомісячної номінальної заробітної плати по відношенню до середнього рівня в економіці. Проведеним аналізом кадрового порталу work.ua встановлено, що у сфері діяльності «Краса, фітнес, спорт» середня зарплата по вакансіях – 11087грн. (кількість вакансій 999), а середня зарплата по резюме – 10 932грн. (кількість резюме 62321) [17]. Розрахунки проводилися за методом середньозваженого арифметичного значення, яке дозволяє приводити до мінімуму вплив окремих вакансій та резюме з неправдоподібними зарплатами [17]. Резюме та вакансії без вказівки заробітної плати не враховувалися. У розрахунок враховані дані по резюме та вакансіям за останні 7 днів (20-27. 12.2018р). **Перспективи подальших досліджень** полягають у розробці проекту професійних стандартів для фітнес-персоналу.

Висновки

1.Сьогодні на ринку праці України існує потреба у фітнес-персоналі. Потреба роботодавців у працівниках за видами економічної діяльності **Секції R «Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок»** та **Секції P «Освіта»** у 2016 році становила 32 особи та 157 осіб; у 2017 році – 32 та 204 особи.

2. Аналіз інтернет сайтів кадрового порталу HeadHunter свідчить про наявну потребу у фітнес-персоналі. Так, у 2015 році зафіксовано 230 запитів, у 2016 році – 494 запити, у 2017 році – 502 запити та у 2018 році – 509. Зокрема є потреба у фітнес-тренерах групових програм (заняття з пілатесу, йоги, танцювальних напрямів тощо) - 42,5%, персональних фітнес-тренерів -16,7%, інструкторів тренажерного залу – 12,5% та тренерів аквазони – 11,1%.

3. Вивчення обов'язків та вимог роботодавців, керівників найбільш популярних мереж фітнес-клубів («Sport Life» та «АтлетіКо») до претендентів на вакансії фітнес-персоналу свідчить, що основними вимогами є: відповідальність, пунктуальність, працездатність, комунікабельність, наявність особистих досягнень, порядність, досвід, готовність до навчання, презентабельний зовнішній вигляд. Основними обов'язками, окрім проведення персональних і групових тренувань, є проведення діагностики, складання програм індивідуальних занять, консультування клієнтів з питань здорового способу життя.

4. Відповідно до видів економічної діяльності **секції R «Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок»** групи 93.1. «Діяльність у сфері спорту» та **секції P «Освіта»** групи 85.5. «Інші види освіти», до яких можна віднести фітнес-персонал, прослідковується збільшення зайнятих у них осіб (відповідно 199, 8 тис. та 1423, 4 тис. осіб). Однак, потреба роботодавців у працівниках за відповідними видами економічної діяльності у 2017 році становила 32 та 204 особи.

5. Встановлено, що середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників за видами економічної діяльності складає у **секції P «Освіта»** – 6 899,38грн. та **секції R «Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок»** – 6 916,26 грн.

Існує також позитивна тенденція зростання відсотку середньомісячної номінальної заробітної плати по відношенню до середнього рівня такого ж показника в економіці.

Література

- Василенко М.М. Сучасні вимоги роботодавців до формування готовності майбутніх фітнес-тренерів до професійної діяльності / М.М.Василенко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб.наук.праць. – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2014. – Вип. 38 (91). – С.119-125
- Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
- Діяльність підприємств сфери послуг. Обсяг реалізованих послуг підприємствами сфери послуг різним споживачам за видами економічної діяльності – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/posl/arh_dpssp_.html
- Діяльність підприємств сфери нефінансових послуг у I та II кварталі 2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://ukrstat.org/uk/express/expres_u.html 23.08.2018 № 310/05.Звн-18
- Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. – Вип. 85 "Спортивна діяльність": Наказ Міністерства молоді та спорту України [28.1.70.2016]. – № 4080. – Режим доступу : http://cct.com.ua/2017/28.10.2016_4080.htm
- Дослідження ринку фітнес-послуг України. – Режим доступу: <https://112.ua/obshchestvo/fitnes-kluby-poseshhaet-102-mln-ukraincev-issledovanie-417924.html> (дата звернення 30.10.2017).
- Дутчак М. В. Теоретичне обґрунтування кваліфікаційної характеристики фітнес- тренера / М. В.Дутчак, М. М. Василенко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. - 2013. - № 2. - С. 17-21.
- Імас Є. Тенденції розвитку сфери фізичної культури та спорту в умовах сучасного ринку /Є., Імас, Ю. Мічуда // Теорія і методика фізичного виховання і спорту, 2015. – №2. – С.142-149

- 9.Класифікатор професій ДК 003:2010 : наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі від 28.07.2010 №327. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buhgalter911.com/Res/Spravochniki/Klassifik>
- 10.Мережа фітнес-клубів Sport Life. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sportlife.ua/uk>
- 11.Мічуда Ю. П. Фітнес-індустрія в Україні: проблеми та перспективи подальшого розвитку / Ю. П. Мічуда // Науковий часопис. – Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. – Вип. 2 (28)13. – 2013. – С. 77–81.
- 12.Офіційний сайт мережі «FitCurves». – [Електронний ресурс]. –[https://www. https://fitcurves.org](https://www.fitcurves.org) (дата звернення 23.06.2018)
- 13.Офіційний сайт мережі «Малібу». – [Електронний ресурс]. –<http://www.malibu-sport.com.ua/lviv/>
- 14.Середня кількість працівників за видами економічної діяльності за квартал. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/gdn/skp/skp_ek/skp_ek_u.htm
15. Середньомісячна номінальна заробітна плата за видами економічної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://database.ukrcensus.gov.ua/statbank_lviv/Dialog/varval.asp?ma=18M030101_021&ti=18M030101_021.%20%D1%E5%F0%E5%E4%ED%FC%EE%ECF2%B3%20%20\(1\)%20%3Cfont%20color=black%3E%F1%B3%F7%E5%ED%FC-%E2%E5%F0%E5%F1%E5%ED%FC%3C/font%3E&path=/Database/18PRACIA/03/01/01KM/&lang=1&multilang=uk](http://database.ukrcensus.gov.ua/statbank_lviv/Dialog/varval.asp?ma=18M030101_021&ti=18M030101_021.%20%D1%E5%F0%E5%E4%ED%FC%EE%ECF2%B3%20%20(1)%20%3Cfont%20color=black%3E%F1%B3%F7%E5%ED%FC-%E2%E5%F0%E5%F1%E5%ED%FC%3C/font%3E&path=/Database/18PRACIA/03/01/01KM/&lang=1&multilang=uk)
- 16.Слобожанінов П.А. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / П.А.Слобожанінов. – Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, Київ, 2017. – 288с.
- 17.Статистика зарплат. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.work.ua/stat/>
- 18.Фітнес-клуб АтлетіКо. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://atletiko.club>
- 19.Фітнес-школа Сафарі. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://fitness-school.safari.ua>
- 20.HeadHunter Україна: база резюме и вакансий. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://hh.ua/?gclid=Cj0KCQiAxNfBRDwARIsAJIH29BlhwDm7DKZ9ic3NA_9y2Xo1Ni0Hmxt01A-R1Bc-nYHAcGTP7GbGXoaAiv8EALw_wcB

References

- 1.Vasylenko M.M. Suchasni vymohty robotodavtsiv do formuvannia hotovnosti maibutnix fitnes-treneriv do profesiinoi diialnosti / M.M.Vasylenko // Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh : zb.nauk. prats. – Zaporizhzhia : Klasychnyi pryvatnyi universytet, 2014. – Vyp. 38 (91). – S.119-125
2. Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Diialnist pidpriemstv sfery posluh. Obsiah realizovanykh posluh pidpriemstvamy sfery posluh riznym spozhyvacham za vydamy ekonomichnoi diialnosti – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/posl/arh_dpdp.html
4. Diialnist pidpriemstv sfery nefinansovykh posluh u I ta II kvartali 2018. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : https://ukrstat.org/uk/express/expres_u.html 23.08.2018 № 310/05.3vn-18
5. Dovidnyk kvalifikatsiinykh kharakterystyk profesii pratsivnykiv. – Vyp. 85 "Sportyvna diialnist": Nakaz Ministerstva molodi ta sportu Ukrainy [28.1.70.2016]. – № 4080. – Rezhym dostupu : http://cct.com.ua/2017/28.10.2016_4080.htm
6. Doslidzhennia rynku fitnes-posluh Ukrainy. – Rezhym dostupu: <https://112.ua/obshchestvo/fitnes-kluby-poseshhaet-102-mln-ukraincev-issledovanie-417924.html> (data zvernennia 30.10.2017).
7. Dutchak M. V. Teoretychne obgruntuвання kvalifikatsiinoi kharakterystyky fitnes- trenera / M. V.Dutchak, M. M. Vasylenko // Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu. - 2013. - № 2. - S. 17-21.
8. Imas Ye. Tendentsii rozvytku sfery fizychnoi kultury ta sportu v umovakh suchasnoho rynku /Ie., Imas, Yu. Michuda // Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu, 2015. – №2. – S.142-149
- 9.Класифікатор професій ДК 003:2010 : наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі від 28.07.2010 №327. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buhgalter911.com/Res/Spravochniki/Klassifik>
- 10.Мережа фітнес-клубів Sport Life. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sportlife.ua/uk>
- 11.Мічуда Ю. П. Фітнес-індустрія в Україні: проблеми та перспективи подальшого розвитку / Ю. П. Мічуда // Науковий часопис. – Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. – Вип. 2 (28)13. – 2013. – С. 77–81.
- 12.Офіційний сайт мережі «FitCurves». – [Електронний ресурс]. –[https://www. https://fitcurves.org](https://www.fitcurves.org) (дата звернення 23.06.2018)
- 13.Офіційний сайт мережі «Малібу». – [Електронний ресурс]. –<http://www.malibu-sport.com.ua/lviv/>
- 14.Середня кількість працівників за видами економічної діяльності за квартал. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/gdn/skp/skp_ek/skp_ek_u.htm
15. Середньомісячна номінальна заробітна плата за видами економічної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://database.ukrcensus.gov.ua/statbank_lviv/Dialog/varval.asp?ma=18M030101_021&ti=18M030101_021.%20%D1%E5%F0%E5%E4%ED%FC%EE%ECF2%B3%20%20\(1\)%20%3Cfont%20color=black%3E%F1%B3%F7%E5%ED%FC-%E2%E5%F0%E5%F1%E5%ED%FC%3C/font%3E&path=/Database/18PRACIA/03/01/01KM/&lang=1&multilang=uk](http://database.ukrcensus.gov.ua/statbank_lviv/Dialog/varval.asp?ma=18M030101_021&ti=18M030101_021.%20%D1%E5%F0%E5%E4%ED%FC%EE%ECF2%B3%20%20(1)%20%3Cfont%20color=black%3E%F1%B3%F7%E5%ED%FC-%E2%E5%F0%E5%F1%E5%ED%FC%3C/font%3E&path=/Database/18PRACIA/03/01/01KM/&lang=1&multilang=uk)
- 16.Слобожанінов П.А. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / П.А.Слобожанінов. – Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, Київ, 2017. – 288с.
- 17.Статистика зарплат. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.work.ua/stat/>

18. Fitnes-klub Atletiko. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://atletiko.club>
19. Fitnes-shkola Safari. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://fitness-school.safari.ua>
20. HeadHunter Ukraina: baza reziyme u vakansyi. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupa : https://hh.ua/?gclid=Cj0KCQiAxNnfBRDwARIsAJIH29BlhwDm7DKZ9ic3NA_9y2Xo1NI0Hmxt01A-R1Bc-nYHAcGTP7GbGXoaAiv8EALw_wcB

Заверікін А. М.
доцент,
Безгребельна О. П.,
старший викладач
Цьовх Л. П.,
старший викладач
Світлик В. В.
викладач

Національний університет «Львівська політехніка»

ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ РУХЛИВИХ ТА СПОРТИВНИХ ІГОР У ПОЛІПШЕННІ ПОКАЗНИКІВ ПСИХОФІЗИЧНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Робота присвячена проблемі вдосконалення освітнього процесу з фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти для забезпечення ефективності їхньої підготовки до подальшої професійної діяльності. Досліджено ефективність експериментальної програми фізичним вихованням та встановлено вплив її практичної апробації на параметри психофізичного стану студентів. Встановлено, що використання рухливих та спортивних ігор є ефективними засобами фізичного виховання студентів. Констатувальний етап педагогічного експерименту підтвердив позитивний вплив занять рухливими та спортивними іграми на рівень фізичної підготовленості, функціонального стану та фізичної працездатності студентів. Наводяться основні експериментальні результати, фактичні дані емпіричної розвідки, які підтверджують доцільність використання у фізичному вихованні студентів закладів вищої освіти засобів рухливих та спортивних ігор задля забезпечення ефективної реалізації цілей та завдань цього процесу.

Ключові слова: студент, ЗВО, фізичне виховання, рухливі та спортивні ігри, психофізичний стан.

Заверикин А.Н., Безгребельная Е.П., Цьовх Л.П., Свитлык В.В. Оценка влияния подвижных и спортивных игр в улучшении показателей психофизического состояния студентов в процессе физического воспитания. Работа посвящена проблеме совершенствования образовательного процесса по физическому воспитанию студентов в учреждениях высшего образования для обеспечения эффективности их подготовки к дальнейшей профессиональной деятельности. Исследована эффективность экспериментальной программы физическим воспитанием и установлено влияние ее практической апробации на параметры психофизического состояния студентов. Установлено, что использование подвижных и спортивных игр являются эффективными средствами физического воспитания студентов. Констатирующий этап педагогического эксперимента подтвердил положительное влияние занятий подвижными и спортивными играми на уровень физической подготовленности, функционального состояния и физической работоспособности студентов. Приводятся основные экспериментальные результаты, фактические данные эмпирической разведки подтверждающие целесообразность использования в физическом воспитании студентов высших учебных заведений средств подвижных и спортивных игр для обеспечения эффективной реализации целей и задач этого процесса.

Ключевые слова: студент, ЗВО, физическое воспитание, подвижные и спортивные игры, психофизическое состояние.

Zaverikin A., Bezgrebelny E., Tsjovkh L., Svitlyk V. Evaluation of the impact of mobile and sporting games in improving the indicators of the psychophysical state of students in the process of physical education. Currently, the development of motor activity of student youth is defined as the priority task of physical education in university. The work is devoted to the problem of improving the educational process for the physical education of students of university to ensure the effectiveness of their preparation for further professional activities is devoted. The task of the work was to find out the influence of the use of mobile and sports games on the parameters of the psychophysical state in the process of physical education of students of the main medical groups of the National University "Lviv Polytechnic". During the study such research methods: general science (analysis, generalization), pedagogical (testing, molding experiment), medical-biological, mathematical-statistical methods were used. The effectiveness of the experimental program of physical education was investigated and the effect of its practical testing on the parameters of the psychophysical state of students was established. That the use of mobile and sports games are effective means of physical education of students it has been proven. The positive influence of the exercises of moving and sports games on the level of physical fitness, functional state and physical performance of students confirmed of the pedagogical experiment. As a result of the statistical processing of the results of the pedagogical experiment, it is proved that the values of the controlled parameters of the psychophysical state of the students of experimental group are significantly better than in the control group ($p < 0,05-0,001$) at the end of the forming stage of the experiment. The main experimental results, evidence of empirical intelligence, confirming the feasibility of using mobile and